

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési pénzek és reclamátók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: uri-uteza 9 sz.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 8-9 és d. u. 1-2-ig.)

Kiadói iroda: Városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor esütörtökön estig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Közigazgatási reformok.

Epicur azt mondta, hogy ő nem fél az eseményektől, mert meg van róla győződve, miként akár fél, akár nem, az események rajta — az idő és körülmények parancsára — keresztül vonulnak feltartóztatlanul.

Ezen elvet kellene vallaniok a municipalistáknak is, mert föl kell róluk tételeznünk, hogy a magyar jogtörténetből láthatják, miszerint Magyarország és a nemzet jogélete, jogintézményei koronkint átalakuláson, fejlődési fokozaton mentek át.

Épen így a közigazgatás jogintézménye szintén változandóságnak van alávetve és pedig az idő és körülmények kényszerítő hatása alatt most üdvös jogfejlődés processusa előtt áll. Ezt megakadályozni lehetetlenség s azért az eseményeket főtartóztatni akarni nevelészetesen hiu erőlködés, eredménytelen kísérlet volna.

Azt tartják a szabadválasztási rendszernek hívei, hogy az autonomia közszellemet teremt. Hiszen láthatjuk, milyen a közszellem! A közigazgatási mizeriáktól megcsömörlött emberek ország-szerzte visszavonulnak; még élére állított kérdésekben, vitális ügyekben is mindenütt nagy arányú azok száma, kik nem akarnak hozzászólni, nem törődnek a megoldással, eldöntéssel, még szavazásra se mennek. Hogyan lehetne tehát élénk közérdeklődésekről, közszellemről beszélni a mai municipalis világban?! Nem vonatnak el az emberek a közügyektől, de elvonulnak ők maguk, saját akaratukból.

Mindenesetre üdvösebb egy erélyes központi igazgatás a közügyre, mint a közömbös antonomia alvajárása. Nemzeti szempontok s a magyar állameszme elengedhetlenül követelik a centralizált közigazgatást. Már pedig ezek olyanynyira nyomós és irányadó tényezők, hogy minden egyéb körülménytől eltekinteni s ezeknek elsőseget adni tartozik minden igaz magyar hazafi. Alkotmány és alkotmányos jogok mind alárendelt fogalmak a magyar állameszme s nemzeti lét-fentartás czélul vallott fogalmihoz képest, melyekben amazok bentfoglaltatnak amúgy is. És ha ilyen vagy olyan módosítást a nemzet, a képviselőtestület, illetőleg az alkotmányos országgyűlés létesít, akkor is alkotmányos jogait gyakorolja, alkotmányos jogait fentartja s bármely újabb vagy későbbi országgyűlés a jogintézményekben történt módosításokat ismét megváltoztathatja. A legkétkedőbb ósdi hazafi is megnyugtathatja lelkiismeretét ha a közigazgatás álamosítására szavaz, — alkotmányos jogainkból ezzel nem adunk föl semmit. Az alkotmányhoz betű szerint ragaszkodni annyira mint egy szerződés módosítás nélküli fentartását kívánni; az alkotmány szelleméhez ragaszkodás ellenben az önállóság elismerésének megkövetelése a szerződési feltételek módosíthatására, felbontására, az összeköttetés megsemmisítésére.

Dicsérendő dolog ugyan az ősi szokásokhoz, a régi intézvényekhez ragaszkodni; de eszélyes és szintén dicséretes azokon, a korszellemhez megváltozott idők igényeihez mérten a kívánatos, annál inkább a szükséges módosításokat megtenni. Ily felfogást tanusítottak nagynevű reformereink akkor

is, midőn az ősiséget megszüntették, a jobbágyokat fölszabadították, a polgári jogokat és szabadságot kiterjesztették. Nem vagyunk mi kinézerek, hogy anynyira makacsul ragaszkodjunk ősidők jogintézményeihez, miként ezeknek minden hiányait megtartsuk és évszázadokra lekössük a jövő nemzedékeket. Mi azt hiszem szabad önálló magyar nemzetet és ennek egy nagy magyar államot akarunk teremteni. Ez a mi feladatunk; van hozzá módunk s ez az alkotmányunk, melyben rejlő jogaink alapján felruházuk alkotmányos országgyűlésünket a szabad intézkedésre. Mig alkotmányos országgyűlésünk van, addig föl kell tételeznünk, hogy kormányaink is alkotmányos szellemben járnak el, kötelességszerűleg! Ily kormányok intézkedéseiben pedig meg lehet nyugodva a nemzet. Hibák történhetnek mert tévedni emberi gyarlóság; a rossz akarat működése elé pedig törvények által vonatik sorompó. A törvényeknek a miniszterek is alá vannak rendelve.

A tapasztalás mindennapi adatai igazolják hogy a mostani megye-rendszer, a jelenlegi közigazgatás már türethetetlen állapotokat teremtett. Már Horváth Boldizsár — kinek sem hazafiasságát sem jogképzettségét, zsenialitását, igazságosan eltagadni nem lehet — tizenhét év előtt követelte az állami közigazgatást, melyet az akkori kormány is hajlandó volt életbe léptetni. Azóta az ezt sürgető okok egyre szaporodtak s itt az ideje a régi rendszernek véget vetni!

Ki kell kerekíteni a vármegyéket is és szabályozni azok területi beosztását. A kicsinyes és önző magán érdekek gazdálkodásainak ország-szerzte

TÁRCZA.

A RÓZSA ÉS A LILIAM.

— Romance. —

— A „Köszeg és Vidéke“ eredeti tárczája. —

Liliomszál, rózsabimbó,
A leánykát kérték esdve
Hogy jelölne ki, melyikben
Téli neki inkább kedve.

Én vagyok szólt a lilium
Ártatlanságnak jelvénye,
A szép fehér szín, mely ékii,
Lelkessel úgy összeférne.

„Én pedig“, ugy mond a róza,
„Bár még csupán bimbó vagyok,
Am azért tenéked lányka,
Mégis sok gyönyört adhatok.“

„Engem válaszs“, szólt az egyik,
És a másik: „engem, engem,
Nincs a kertben virág, amely
Bájjaimon túltehesse.“

És a lányka gyöngéd kézzel
Érintette mind a kettőt,
Ez a bohókás versengés
Oly gyönyörben ringatta őt.

„Te léss“, mondá rózsabimbó,
„A menyasszonyi koszoru,
Nem sokára homlokomon,
Azért ne légy oly szomorú.“

„Te pedig, kis liliomszál,
Tulvilági élet képe,
Ha meghalok, akkor léssesz,
Homlokomnak disze-éke.“

És a róza e szavakra,
Büszkén emelte föl fejét
És a szegény lilium fölött
Kérkedőleg tekintte szét.

És a lilium fejet hajtott
Mintba sirna-keseregne,
Mintha ez a mellőzetés
Neki fájó sebe lenne.

De alig mult el három nap,
Az anya jött le a kertbe,
Fájó arcczal, könnyes szemmel,
Egész lényében leverte.

Letöré a lilium-szálat
S könnyeivel áztatgatta,
Szólni akart, de bújában
Elállott a szava-hangja.

Majd befonta koszorúba,
Tette a lány homlokára,
Ki a ravatalon fekszik,
Az lett a — menyasszony-ágya.

És a róza hervad-hervad,
Mit ér már most neki a nap,
Hogyha a kis liliomszál
Nála százszorta boldogabb.

Ozoray Árpád.

Dénes bátyám Pesten.

— A „Köszeg és Vidéke“ eredeti tárczája. —

(Vége.)

Mig ezek történtek, Dénes bátyánk kegyetlenül megéhezt. Beállított tehát Jánossal együtt az étterembe, hol francia nyelven szerkesztett étlapot tettek eléje. Nézte, nézte, de bármennyire nézte is, még sem tudott belőle semmit sem kiokoskodni, kapitulálni pedig nem akart. Hasztalan jött a pinczér szolgálatát akárhányszor felajánlani, mindig csak a „majd később“ válasszal kellett megelégednie; mert az öreg ur azt várta, hogy más is kér valamit, s ő is ugyanolyan fog parancsolni; ilyen vendég azonban nem akadt, lévén az étteremben egy pár szegődni akaró vidéki színész, ezek pedig az utczán benyakalt vírsüti után csak ittak, hasonlóan cselekedett Dénes bácsi is.

Végre a szomszéd asztalnál egy elegáns uri ember fog helyet s beefsteaket kér.

János, — sugja az öreg ur — mit parancsolt az az uri ember?

Wiesflecket, — mondja az esőndesen.

Pinczér! hozzon egy porzió Wiesflecket!

Parancsol!

Mondtam már, hogy Wiesflecket hozzon, vagy maga is süket?

Hallok én, uram, igen jól; de ilyen ételt tán még az öregapám sem látott.

Ne kerüljön barátom; ha annak az urnak tudott hozni, miért ne hozhatna nekem is olyant; vagy tán annak külön a pénze, mint az enyém? Nézze meg az ember!

Boesánatot kérek, az az ur beefsteaket rendelt.

No hát hozzon nekem is olyant.

elje kell erélyesen állani; nem lehet tűrni hogy egyes klikkek, családi összeköttetések dominálása a közérdekeket s ezek fölvirágozhatását a törvényesség színezetével elnyomhassa. A haza üdve, a közjólét előmozdítása, a magyar nemzetiség megerősítése legyen a jelszó, mit minden jó magyar hazafinak viszhangoztatni kell; mert a haza, ez a Magyarország nem kiváltságosoké többé, hanem édes mindnyájunké; — el kell tehát fogadni a legüdvösebb módot: az állami közigazgatás rendszerét. Nem szabad föltételezni hogy a kormány a nemzeti bizalommal visszaél; mit ha mégis megtenne, mindig megmarad a nemzetnek alkotmányos joga a törvényeknek érvényt, foganatot szerezni a visszaélésekért felelősségre vonni az illetőket s megváltoztatni a törvényt is az alkotmány szellemében s a magyar nemzeti állameszme követelményeinek megfelelően.

Nem szabad félni az eseményektől, miknek föltartóztatlanul be kell következniök.

A hazai kisedek élete.

Az országos kisednevelési kiállítás bizottsága felkérte Xántus János urat, a m. nemzeti muzeum ethnographiai osztályának őret, sziveskednék a kiállítás számára száz és sváb gyermek-gondozási tárgyakat, és gyermek-öltözeteket beszerezni.

Xántus ur megfelelt a bizottság óhajának, s nemcsak száz és sváb tárgyakat, de azon kívül román sokác, bolgár és rábaközi magyar tárgyakat is gyűjtött, a vallás- és közoktatási miniszter ur ő excellenciája megengedte, hogy ezen gyűjtemény egészen felállítsa ék a küszöbön álló kisednevelési kiállításon.

A gyűjtemény a fent említett 9 nemzetiségből, magában foglalja a bölcöket teljes ágynemű-felszereléssel, pólyababákat, 5 éves leánykák és fiúk teljes öltözkézt, azontul készülőket járnai tanulásra, s más egyebeket is, a mi a gyermekek korai gondozására használatos szokott a különféle nemzetiségek által.

A gyűjtemény az illető nemzetiség azon lakhelyeiről szereztetett be, mely központnak tekinthető, s hol a háziipar földöz még legnagyobb részben az ethnographiai tárgyakat, csak részben tűnt el még, s mai napig is használatban van.

Mint hogy ily népies viseleteknek csakis ugy lehet gyakorlati értéke, ha azok kellő összeállításban szemléltetők, a bizottság elhatározta, hogy babákat készített papier maché arczokkal és kezekkel, s azokat fölöltözteti a muzeum népies öltözekeibe, s ugy állítja ki.

Ezen kis gyűjtemény ekként felállítva igen érdekes és tanulságos lesz, mert meg fogja mutatni, mely nemzetiségek olvadnak be és minő mervben, az ugynevezett polgárosodott és civilizált öltözék viselői tömegébe, s melyek azok, melyek még ragaszkodnak az ő nemzeti és festői ruházataik fentartásához.

Meg fogja a gyűjtemény azt is mutatni, minő öltözékdarabok állítatnak ki még ma is a tartós, szép és festői házi ipar után, s melyek azon öltözetecikkek, melyek már síány gyáripar segélyével pótolatnak olcsóságuk miatt.

Ezelőtt egy pár évtized lel még az egész népies viselet: kelleit a házi ipar földözte, ma azonban igen sok ezik már kihaltak és letűntnek tekinthető, a mennyiben olcsó, silány és részben eltérő izlésű bolti ezikkkel pótolatnak, s így a nép — az ethnographia keretébe tartozó — ezen szükséglete nagy módosításon és változáson ment át.

Egészben és lényegében azonban az eredeti typus mindenütt még megvan, s azért eleve is figyelmeztetjük a tisztelt közönséget a kiállítás ezen érdekes gyermek-

babák csoportjára, mely figyelmét és érdeklődését kék-ségkívül nagyban lekötni fogja, s mindenki látni fog ottan gyermekbabákat oly öltözetben, minőket még nem ismer, ugy előtte szokatlan látvány leend és meglepő a különféle nemzetiségek bölcsei, melyek csak most állítatnak ki tömegesen és együtt.

Erdekes látvány lesz a sok pályázott báb is, s áttekintést fognak nyújtani, hogyan pályázzák be a különféle nemzetiségek a escesemőket, hogyan kötözik be, s miképen öltöztetik azokat. Ezek közül több igen feltűnő, gazdag és szép látványt fog nyújtani.

Csak azt lehet sajnálni, hogy sem idő, sem kellő anyagi eszköz nem állott rendelkezésre, hogy az egész országból össze lehetett volna szerezni egy rendszeres és teljes kiállítást ezen keretben, de így is, a hogy van — ugy hisszük — a közönség tetszését nagy mervben meg fogja nyerni, s figyelmét lekötöni.

Egyes ügybarátok különben igyekeztek ezt a hiányt kipótolni s a kiállításra hasonló tárgyakat küldeni be. Bende Imre püspök Besztercebányáról küldött gyermekbölcset s játékszereket, Bogdán Lajos Károlyvárról horvátországi hasonló tárgyakat, Bartóky Lászlóné békés-csabai gyermekszoba összes berendezését, Gyarmathy Zsigáné egy kalotaszegi viseletbe öltöztetett babát, Odor Emília több dunántúli gyermekruhát s játékszert stb.

Belföldi szemle.

— **E hó 13-ki viharok.** A dühöngött vihar rombolásairól borzalmas hírek közöl a rendőrség hivatalos jelentése országszerte. Házak rombolását; fákat tövöstől dérkontört koronáit, kíméletlenül tönkre silányította. Gabonát a földeken összekuszált, a lekaszáltat ötven méterre is elhordta. A Dunán utazókat érte a legmegdöbbentő ijedség — egy csónakban hatan privat pazzióból kirándulásra indultak — egyik közülök kiszállott fürödni. Egyszerre iszonyu erővel tört ki a zivatar s a fölkorbácsolt hullámok ide-oda dobálták a csónakot. A fürödni óhajtó egyén hamarosan visszaült a csónakba; de egy hirtelen támadott erős szélroham azt felborította. Az egész társaság bele fordult a vízbe, egy megmenekült azonnal jelentést tett a rendőrségnek. A fővárosi tűzoltóság jelző drótjait és a telefon-hálózatot is meg rongálta a vihar. A Margit-szigeten is az orkán megdöbentő erővel dühöngött és nagy károkat okozott. Hat óra tájban hirtelen támadt; sétáló gyermekeket, betegeket, nőket ért utban, kik közül többen a fák alatt töltötték a féktelen égi háboru idejét. 1876 óta ily pusztítást a sziget nem szenvedett. A szigetet a várossal összekötő telefon-drótját mind elszakította. A gyönyörű rózsák és növények megszünik. József főherceg családijával elutazik Alesútra és onnét többféle fürdőkre. — Egész Európában ily viharokat idézett elő a holdfogyatkozás. Falb még e hó 28-ra is rossz időt jósol.

— **A felmilliomos nyeret** elesipték. A sok zaklatás után elkeseredve mondá: „Már nyerni sem szabad, azért is becsukják az embert! Nyugodt vagyok; nem bizonyíthatják be, a mit reám fognak.”

— **Igazi mintaszerű tan- és nevelőintézet** a Fekete József ny. főgymn. tanár budapest intézete, hová a leg gondterheltebb szülő is nyugodtan adhatja be fiát. Nem reclam czélből említjük ezt föl, ez nem szokásunk, de kiadott tudositványát oly elégtétellel olvastuk, hogy ifjúságunk helyes nevelése iránt viseltető érdekünkéből minden szülőnek háláját véljük kiérdemelni e páratlan derek intézetet ajánlva figyelmükbe. A közérdek sugálja e sorainkat, mert Fekete József intézettulajdonos ur több év alatt megmutatta, mikép kell az ifjakat tanítani és helyesen nevelni s csakugyan több évi működése alatt, kivétel nélkül minden növendékével, köztük a legelső családok fia i voltak, szép sikert ért el s a fiuk a legjobb bizonyítványokat érdemelték ki. Mint régi képzett tanárnak egyik főtekrvése a tudományokban s a tanulásban bármi okból hátramartd ifjakkal megkedveltetni a tanulást s őket visszavezetni a jó utra. Ez kivétel nélkül sikerült is eddig minden növendékénél s az a siker szerezte meg neki az országos elismerést oly annyira, hogy a fővárosi I. ker. kör, a legmüveltebb fővárosi polgárok társasköre s a budai szülők feliratilag

Mondtam már, hogy p r i z m á t.

Most sem értem.

Hát annak az urnak mit vitt?

B r i n z á t, kérem alássan.

Hozzon hát ide is!

Ez azonban már nem igen izlett nekik, s egyet kettőt haraptak, ott hagyták, s hallva, hogy egy időközben letelepedett vig társaság b u r g u n d i t rendel, az öreg is megszólal:

Pinczér!

Parancsol!

Hozzon ide b u r g u n d i á t!

Minő sülttel méltóztatik parancsolni?

Mi köze van magának ahhoz? Még csak az kelene, hogy maga parancsolja meg, mit együnk? Egyéb már ugy sincs hátra! Megmondtam, hogy hozzon b u r g u n d i á t! Punktum.

De uram — hisz az répa.

Akkor hát ne hozzon! Fizetünk és megyünk.

János! nem bolondok ezek a pestiek?

A nap fáradalmaitól kimerülve nyugalomra tértek. Vetközés közben csak az a bajuk történt, hogy János a gyufatartót a vizes korsóba lökte.

János, János! — szól az öreg ur — ez megint rosszat jelent. Csak ennél nagyobb baj ne történjék; mi szükségünk van gyufára, ha alszunk?

Hátha ránk jönnek az éjjel?

Már ki merne bennünket ilyen helyen megtámadni, hol egész éjjel talpon vannak?

kérték föl, hogy hirneves régi intézetét körükbe, a Krisztina városba tegye át, hol még nincs gymnásium. E kitüntető felkívásnak Fekete József ur eleget is tett s f. é. augusztus 1-től kezdve fiu tan és nevelő-intézetét Budapest I. ker. Krisztinaváros, Attila-utca 58. szám alatti palotába teszi át. Ily helyisége egyetlen fővárosi intézetnek sincs; 25 szobából álló, tágas nagy épület az egész városrészt környező szabad nagy rét (vérmező) szélén áll, magához az épülethez is külön nagy kert és udvar tartozik, ugy, hogy az ifjak ugy lesznek itt, oly ozondús, egészséges légkörben, mintha filan élénének, mert a helyes nevelésnél főgond fordítandó az egészségi követelményekre. Az intézetben családias élet uralg, az ifjak minden idejüket igazgatójuk s tanáraik (mind al lamilag megvizsgált tanár) körében töltik, a leg gondosabb felügyelet alatt. A díjak igen mérsékelték, olcsóbbak mint bármely más fővárosi intézetnél. Az intzget nyolcz gymnasiumi osztályból áll. Felvétetnek beutlakók felkiosztosok és bejárók. Bövebb értesítés ad levélbeli megkeresésekre s kimerítő programot is küld bárkinek is, bérmentve Fekete József intézettulajdonos (lakik julius végeig Budapest IV. ker. reáltanoda-utca 10, augusztus 1-től kezdve pedig az intézet új helyiségében Budapest, I. ker. Krisztinaváros, Attila-utca 58. sz. a. Ajánljuk a szülők és gyámok figyelmébe.

Külföldi szemle.

— **A francia nemzet** a bastil bevételének századik évfordulóját f. hó 14-én nagyszerűen ülte meg. Az utczákon óriás tömegekben hullámozott az ünnepi közönség. Az Eiffel-torony a kutak és terek tündéri fényben usztak, beláthatatlan néptömeg nyüzsgött a kiállítás területén. Érdekes volt az a lakoma, melyet a gyarmatok küldötteinek rendeztek; ott ültek egymás mellett az asztalok körül festői ruhákban: négerék, anamiták, kínaiak. Kora reggel ágyudörgés hirdette az ünnepélyt; magán- és középületek fel voltak lobogózva. Zászlókkal és zenével vonultak végig az utczákon. A jelen voltak majdnem mindannyian piros szegfüt viseltek kabátjaikon. Fel háromkor delután érkeztek a kamara és a szenatus elnökei számukra felállított tribünökre. A nép rossz idő daczára sem tágitott. Hiányoztak ugyszolván az összes nagy követek; az osztrák-magyar, az orosz és a német nincsenek is Párizsban. Legnagyobb feltűnést keltettek az ananin hercegek, továbbá Dina Szahú szerezesen király feleségével es még több ázsiai és afrikai uralkodó. Igen hatásos volt a lovasezredek tisztelgése az elnöki tribün előtt. Az összes ezredek galoppban egyszerre vonultak az elnöki emelvény elé és ott hirtelen megállapodva kardjaikkal tisztelgtek. Ez oly kitűnően sikerült, hogy az egész közönség frenetikus tapsban tört ki. Elisées fái tele voltak aggatva ezer meg ezer lampionnal, később nagy tűzijáték volt, az Eiffel-torony villamos fényt sugárzott. A város minden nagyobb tereén katonabandák játszottak, s a nép ott tánczolt reggelig. Az ünnepély a legnagyobb rendben folyt le.

— **Orosz tiszték Szerbiában.** Dél-Magyarországról teljesen megbízható forrásból kapta a „B. H.” a tudósítást, hogy hetekkel ezelőtt indult meg és egyre tart az orosz tiszték inváziója Szerbiába a budapest-zimonyi vonalon. Polgári ruhában utaznak Románian át, vagy hajóval Belgradban hol szives fogadásra találhatnak. Hogy az orosz tisztéknek van e hivatalos kiküldetésük? vagy mi a czélja? az ma még titok. A beavatott személyiségek ugy vélik, hogy Szerbiában döntő akció várható. Felfegyverezése is igazolja azt a feltevést, hogy Szerbiában meglepetés készül — még a délmagyarországi szerbek is türelmetlenül várják a z eseményeket.

— **A Württembergi király életveszélyben.** A királyt minap majdnem agyonütötte a villám. Egy stuttgarti távirat jeleni, Fridrichshafenben minap a vihar kitérőrekor a király kastélya erkélyén állva nézte a zivatart, a midőn egyszerre közvetlen közelében lecsapott a villám. Szerencsére az ijedségen kívül egyéb baja nem esett.

Pár percz mulva mélyen horkoltak, a spalettáblák által koromsötétre csinált utcai szobában.

És aludtak jó nagyot, mélyen — mélyen . . . .

János! nekem ugy tetszik, mintha már kialudtam volna magamat.

Nekem nem; én még csak most fordulok a másik felemre.

De János, hisz már a lövonati kalauzok is kúr-tölnek.

Mondtam már, hogy itt bizony másképp van, mint faluhelyen; itt biz egész éjjel esőrömpölnek.

Az öreg ur is a másik oldalára fordul s aluszik tovább mélyen — mélyen.

Nagyságos ur! nekem ugy tetszik, mintha már kialudtam volna magamat.

Nekem is. Nézd meg az órát.

Meg ám, ha gyufa volna.

Ugy-e mondtam, hogy hiba lesz?

Ej, de hogy lesz. Nekünk csak azért tetszik ily hosszúnak az éjszaka, mert megszoktuk a magunk ágyát; az egészben az a hiba, hogy lefekvőre nem itunk egy kis törpöliczát; huzzon csak egy jót, nagyságos uram, s biztosítom, ugy alszik reggelig, mint a bunda.

Miután egy istentelen nagyot huztak, szépen aludtak tovább-tovább.

János! biz Isten reggel van már.

Miről gyanítja, nagyságos uram?

Arról, hogy éhes vagyok, mint a farkas; még tán azt a véres hust is megenném.

Pár percz mulva Dénes bácsi előtt állott a Wies-fleck. De most jött még csak a hadd el, hadd. A mint ketté metszi, majd a szemébe szökik az abból kisuttorgó vér.

Pinczér!

Parancsol!

Minek néz maga minket! Embereknek vagy álatoknak.

Embereknek, nagyságos uram.

No, ha embereknek néz, akkor hog: tud ide ilyen véres hust hozni? Vagy azt hiszi, hogy mink talán vad-emberek vagyunk?

Megkövetem alássan, nagyságos ur, a pesti urak mind így szokták enni.

No, ha a pesti urak bolondok, mi, hála Istennek, nem vagyunk azok. Süttesse meg jobban . . .

Kisütés után szépen hozzáláttak s bevágtak még egy öt poreziót; de még kívántak volna valamit.

Mit együnk még, János!

A mit majd az a másik ur.

Hátha az már nem eszik?

Akkor mink se.

Mig így tanakodnak, a szomszéd asztalnál — tán kuriózum kedveért — b r i n z á t kérnek.

János! mit rendelt az a kiberetvált állu uri ember?

P r i z m á t, nagyságos uram.

Pinczér!

Parancsol!

Hozzon ide két porezió p r i z m á t!

Nem értem, nagyságos ur.

— **Egy magyar festő az udvarnál.** Biasini Sándor kolozsvári kereskedő leánya, Mária, ki öt évig járt a müncheni festőiskolába, Stefánia özvegy trónörökösné udvarmesterei hivatalából felszólítást kapott, hogy menjen Luxemburgba Stefánia és a kis Erzsébet főhercegnőt lefesteni. Sok ily ügyes magyar lányt kívánunk az országnak.

Helyi és vidéki hírek.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter a mura-szombati járásbíróhoz aljegyzővé Ernuszt Gyula szent-gothárdi járásbírói joggyakornokot, — a német-újvári járásbíróhoz irnokká Szendy Ferenc ottani díjnokot nevezte ki.

— **Orel Géza,** pénzügyi fogalmazó úr lapunk főmunkatársa Szombathelyről hasonló minőségben Tordára áthelyeztetett.

— **Katonai hírek.** Rohoncson f. hó 29-től augusztus 18-ig gyakorlatok tartatnak. Az 5-dik es. k. huszárezred Rohonczy György ezredes úr vezetése alatt aug. 19. s 20-án vonul Fertő-Szt.-Miklósa ezredgyakorlatokra, melyek augusztus 22-től szeptember 4-ig terjednek. A 6. sz. es. k. huszárezreddel közös hadgyakorlatok lesznek szept. 5—10-ig Wimmer Gusztáv tábornok ur parancsnoksága alatt. Szept. 16. és 17-én lesz a zárgyakorlat Pápa-Teszér és Kisbér között. Ez utolsó hadgyakorlatokban a honvédség is részt vesz. A nagy manőver végezte után a csapatok korábbi helyeikre visszavonulnak. Visszatérve a mi huszáraink rövid idő múlva Bécsbe indulnak s városunkat végkép elhagyják!

— **Eljegyzés.** Matusits Ferenc könyvkötő eljegyezte Perkovits Mari kisasszonyt.

— **A kereskedelmi kör nyári mulatsága** a délutáni zivatar miatt nem a bálházi kertben, hanem fent a teremben tartatott meg, mely körülmény sokakat visszaretentett a részvételtől. Valóban kétszeresen kár, hogy a kertben lehetetlen volt táncolni, mert nemesak a jó üde légtől voltunk megfosztva, hanem a látványosságoktól is, melyekkel a gondos rendezőség a közönséget meglepni akarta. Ugyanis a kerti helyiség oly remekül s gazdagon volt díszítve, a tűzijáték előkészületei is oly méretűek voltak, hogy bizonyára nem mindennapi élvezettől fosztott meg bennünket a Falb által különben megjósolt vihar. Nem is lenne tréfa, ha a rendezőség a jövőben, a viharprófeta időjelzése szerint, határozna napot a mulatságnak miként és hol megtartására nézve! Tehát nem volt sok a látogató, ami kellemetlen volt ugyan a pénztári bevétel és kiadás mérlegének megállapítására, hanem annál kellemesebb a táncosokra és tánczosnőkre nézve, mert több volt a hely meg a levegő. Arvayék meg olyan lábalá húzták, hogy lehetetlen volt meg nem indulni s alig bírtuk a lábainkat elállítani úgy hajnal tájban. Szóval miután a jókedv általános volt, nem is bántott senki a tűzijáték elmara-dása fölött; és még kevésbé bánta meg hogy eljött a tánczestélyre. Most dicsőreleg kell kiemelni, hogy a vendéglős ételleivel meg volt elégedve a közönség. Vajha mindig így lenne!

— **Vidékünk fölött** a múlt vasárnapon délután 3¹/₂—4 óra között borzasztó orkán rohant át félemlítő zugással, miből a menydörgés moraja is csak akkor volt kivehető, mikor a vakító villámok valamelyike lecsapván, megrecsegték az ablakok. Sötét felhő emelkedett a havasok mögül, mely látható gyorsan terült szét, emelkedett magasabba s nyomult előre; közbe a láthatár szélén fehér felhőzet kavargott, mely mindinkább haragos zöldbe és hamuszínűbe változva, rémitette a gazdaembereket, hogy reményeiket jégzápor teheti tönkre. A vi-

Ezt mind a pesti levegő teszi; ha reggel volna, már rég kivitték volna a cipőket.

Nekem úgy tetszik, mintha a hajnal huznák. Hallgassak.

Bizonyosan a füle csöng nagyságodnak; annyi azonban bizonyos, hogy már közel lehet a reggel. Gyujtsunk rá, talán hamarabb eljár az idő.

Rá ám, ha gyufa volna! Ugye mondtam, hogy hiba lesz, János!

Míg így tanakodnak, erős zörgetés támad az ajtón, mire ezek úgy megjegyznek, hogy még a leleket is eláll bennük. Mi lesz itt?

A zörgetés mind jobban ismétlődik. Halálos félelem fogja el őket; érzik, hogy végük van; szép lassan az ágy alá bujnak.

János — sugja szepegeve az öreg — el vagyunk veszve . . . Valami hunczfut bizonyosan látta az este, hogy ezeres bankót váltottam, erre fáj a foga. Még csak ez kellene! De Isten neki! még ezt is szívesen odaadom, csak az életemnek kegyelmezzen . . .

Egy hatalmas zörejt . . . s nyitva az ajtó . . . Pincérek és rendőrök lépnek be, hogy a két napi hallgatás folytán öngyilkosságot konstatálják.

Még élnek — szól az egyik rendőr — mert szuszogást hallok. Gyorsan az orvosért! . . . Még talán megmenhethetők.

Még ám, — hangzik az ágy alól — de nem medicinával, hanem — pecsenyével . . .

Orel Géza.

har szele messze előre járt, hogy sietesse a menekülőket, kirándulókat és utasokat. Az utak pora felbőltőborként kavargott a hegyek, fák és házak tetején. Az előpostákat csaknem nyomon követte az orkán, mely örületes dühöngéssel vetette magát az utóba eső erdőkre, vetésekre, városokra, falukra; szétkuszálván asztagokat, kazalokat, képéket, megtépázván a fák galylyait s a cserjéket, derekba törvén a daczoskodó tölgyeket, büszke czedrusokat és jegenyéket. Szerencsére jég csak igen kevés esett. Az orkánt záporosó követte, mely fél óráig tartott, jól megáztatta a földeket s megduzzasztotta a patakokat.

— **A kemenesaljai agarász-egylet** a szombathelyi kiállítás alkalmával löversenyt rendez. 1. Megnyitó verseny díja 150 frt., tét 10 frt. 2. Eladó gátverseny díja 500 frt., tét 10 frt. 3. Mezei gazdák verseny díja 150 frt. 4. Akadály verseny díja 500 frt., tét 15 frt. 5. Vadászlovaglás díja 200 frt. Nevezni lehet szept. 10-én este 10 óráig az egyleti titkárnál Tömördön.

— **Meghívó.** A „körömdi Athletikai club“ a nádasi hegyben levő „fürdőház“ kerti helyiségeiben 1889. július 27-én vasárnap versenyyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti-díj: személyjegy 1 frt., családjegy 2 frt. Táncmulatság kezdete 6 órakor. A verseny, — melynek nézőterül a hegyaljai domb szolgál — d. u. 5 órakor kezdődik.

— **Német színészet.** E hó végén Haberland Frigyes színigazgató Kis-Martontól városunkba jő 18—20 előadás végett operette társulatával. Jobb szerettünk volna részünkről magyar szintásaságot; de azért e csön-des szezonban szívesen látjuk az operette-társulatot annál inkább mivel a sopronmezei lapok szerint a társulat a jobbakk közé tartozik s a pártolást megérdemli. Majd meglátjuk!

— **A szombathelyi pénzügyigazgatóság** ujonnan kinevezett személyzete a következő: Pénzügyigazgató: Oltay Károly; helyettese Kassay József; Titkárok: Tóth László, Mráz Agoston; fogalmazók: Mendelényi János, Trstyánszky Sándor, — Pakrócz Károly, Szakmáry Lajos Sembery István. Nyilvántartási biztosok: Lingauer Ferenc, Vaszary Gábor és Derezsán Zsigmond; kataszteri irattárkezelő: Horváth Miklós; vezető számtiszt Krammer Nándor; számtisztek: Doctorits Sándor, Szijártó Mihály, Wetier Antal, Hidegkövy Lőrinc, Körömdi Károly, Császár József, Mészáros Gyula; irólavezető: Reimann Károly; irodatiszt: Pápa Éde. Végrehajtók: Fliszár Mihály, Szentirmay Rezső, Gömbös Sándor és Toki Ferenc.

— **Katonai szökevények.** A helybeli esendő-ör-parancsnokság hivatalosan értesítetett, hogy az 5. huszárezred 3-ik szakaszából egy hónap leforgása alatt 5 ember desertált. E szökevények rendszerint a klastromi erdőben rejtőzködtek amíg alkalmas polgári öltönyhez jutva keret nem oldhattak.

— **A borostyánkői körjegyzői kerület** tudvalevőleg aziránt intézett kérvényt a megyéhez, hogy megengedessék neki a f.-eöri kerületbe való bekebelezés. Ez ellen lapunk is határozott állást foglalt el s többször cikkekben kifejtettük, hogy erre szükség nem forog fenn és különben is ugy a megye, mint a községi kerület, de városunk érdekével is ellenkezik. Ez a kérvény, a legközelebbi megyei gyűlésre lévén kitűzve, e heten tárgyalatott az állandó választmány gyűlésén Szombathelyen. Az ember azt hinné, hogy ilyenkor mikor ismét a város érdeke van napirenden csak kötelessége volna minden olyan községi polgárnak e gyűlésen megjelenni, kiknek err mandátumok van és kik vagy hivatalból (!) vagy mint a társadalom kiváló (!) emberei s vezetői erkölcsi kötelességük a város érdekeit ilyenkor hathatósan képviselni. Sajnos, nálunk nem ismerik ezt a kötelességet. Csakis egyedül Tuczentaller Lajos vál. biz. tag jelent meg e gyűlésen, ki is a megye előkelőségeivel érintkezve, az ügy kedvező elintézését sikerült kivinnie, de különben is a megye mérvadó köréi amugy is belátták azt, hogy a borostyánkői kérvényt csak elutasító végzéssel kell elintézni, s így bizonyos, hogy az a megyei közgyűlésen is meg fog történni. Kíváncsiak vagyunk, hogy a községi megyei bizottsági tagok közül ismét hányan fognak hiányozni!

— **Az országos kisdenevelési kiállítás,** melyet a Mária Dorothea főhercegnő védnöksége alatt álló tanítónők egyesülete rendez, augusztus hó 8-án nyílik meg Budapesten a volt kerepesi-uti Beleznay-kertben a nemzeti színház mellett. A kiállítás a kisdetek összes ügyeit felkarolja s e mellett, hogy tanúsági maradványok legyenek, kiváló orvosok, tanférfiak s írók előadásokat fognak e tárgykról tartani, melyek külön füzetekben adatnak ki. A kiállítás október közepéig tart s belépti díj csak 30 kr. lesz.

† **Halálozás.** Kaptuk és közöljük a következő gyászjelentést: Virtsológiai Rupperecht Lajosné, szül. alsó-káldi Káldy Zina, maga és gyermekei: Tassilo, ennek neje ajkai Ajkay Szerena és gyermekeik: Lajos, Imre és Elemér; — Olivér, ennek neje báró Beaulieu-Marcconay Martha és leányuk Margit; — Viola és férje komlóskeresztesi Fejérváry Géza, cs. és kir. kamarás és főhadnagy a magy. kir. 7-ik honvéd-huszárezredben és leányuk Olivia; — ugy virtsológiai Rupperecht József; — Anna, özv. Schöfer Edéné és Frigyes, cs. kir. nyug. tábornok, valamint az összes rokonság nevében mély fájdalommal jelenti szeretett férje, illetőleg atyjuk, nagyatyjuk és testvérüknek Virtsológiai Rupperecht Lajos urnak, a dunántúli ág. hitv. ev. gyámintézet vil. einökének és a soproni alsó ág. hitv. ev. osperesség felügyelőjének, vasárnap f. hó 14-én, éjjeli 1 órakor, életének 72-ik, boldog házasságának 48-ik évében rövid, de súlyos betegség után törőnt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemej hétfőn, f. hó 15-én, délután 1/4 órakor fognak az ág. ev. hitvallás szertartása szerint a sajtoskői sírkertben örök nyugalomra tétetni. Sajtoskői, 1889. évi július 14-én. Béke és áldás hamváira!

— **Dongafa-üzlet.** Steiner György soproni kádár-mester a napokban Czeke József nagy vállalkozótól 13 vagon dongafát szállítatott föl Sopronba, Draskovitsné-től 6 vagonnal, Lékáról 8 vagonnal. Hátha még a sopron-közégi vasutvonal kiépülne, — mennyivel nagyobb forgalmat csinálhatna városunk!

— **A „Magyarországi központi Fröbel-nőegylet“,** gyermekkertésznő képző-intézetében az 1889/90. tanévben az előadások f. é. szeptember első napjaiban veszik kezdetüket, miért is mindazok, kik magukat gyermekkertésznőkké kiképezni s ekkép tiszteletre méltó állásra szert tenni óhajtanak, felhivatnak, hogy folyamodványukat f. é. augusztus hó 30-ig az egylet iskolaügyi bizottságának elnökénél, Rosenzweig-Saphir Sarolta urhölgy-nél (lakik Margitsziget, nagy szálloda 237. szám) vagy pedig Péterfy Sándor urnál, az intézet igazgatójánál (lakik: VII. Damjanich-utca 3. szám) nyujtsák be. A felvétel feltételei: 1. betöltött 16-ik korév; 2. egészséges testalkat; 3. feddhetlen előélet; 4. gyermekek iránti szeretet; 5. a magyar nyelv bírása szóban és írásban; 6. tartoznak négy elemi és két polgári iskolai osztály, esetleg hat elemi osztály bevégtetését tanúsító bizonyítvány, és kereszt-, illetőleg születési levél bemutatása mellett, felvételi vizsgának is alávetni magukat. A gyermekkertésznő képző-tanfolyam két évig tart. A növendékek kivétel nélkül díjtalan tanításban részesíttetnek és a taneszközökkel is az egylet költségén látatnak el, étkezés, ruházat és lakásról maguk gondoskodnak. Együttal közöljük, hogy a jövő tanév elején okleveles tanítónők számára külön tanfolyam nyitattik. Az ezen tanfolyamot hallgatni akaró tanítónők folyó évi szeptember 15-éig jelentkezhetnek az elnökségnél. Budapest, 1889.

Az elnökség.

— **Templom-rablás.** A Szerdahely és Velem községhez tartozó hegyi templomot, az ugynevezett „Szent Vidi kápolnát“ e hó 11-én nappal vagy 11 és 12-ke közti éjjel ismeretlen tettesek kirabolták s a sekrestyéből minden fehérműt elloptak.

— **Eltévedt huszárvágás.** Minapában egyik lovassági kardgyakorlaton egy huszárt bajtársa kivont kardjával karján úgy megvágta, hogy a sértettet kórházi gyógykezelés alá kellett venni.

— **Kivándorlási ügynökök.** A minisztérium értesítette a törvényhatóságokat, hogy a kivándorlási ügy hazánkban azért nyer oly kiterjedést, mert a hamburgi hajó-társulatok rendszer ügynököket utaztatnak hazánkban kik fényes ígéretekkel csábítgatják a falusi pémet, tót stb. lakosságot. E kivándorlási ügynökök közt legveszélyesebbek: Zeitzinger Hermán 45 éves, nős, zántori, galicziai izr. és Zandner Ignác 38 éves wisnizti, galicziai izr. E két egyént, bárhol található, el kell fogni.

— **Vásár-elhalasztás.** A Rumi aug. hó 25-ére eső vásárt, mert 25-ke vasárnapra esik, és 26-án Körömden lesz vásár, aug. hó 27-ére határozta a minisztérium.

— **A nagy elterjedtségnek** örvendő dr. Rosa életbalsama Fragner B. prágai gyógyszerárából, drasztikus szerek alkalmazása nélkül szünteti meg a székrekedést, miért is nem vonja el a vérképzéshez szükséges anyagokat. Az emésztési szerveket élénkíti, miáltal mindenütt becsült házi gyógyszer lett. Kapható minden gyógyszerárban.

Azt a borzasztó felfedezést

tették az utóbbi években, hogy a halálesetek legnagyobb részét vesebaj okozza. Ennek a szervnek tehát ezentul nagyobb figyelmet kell szentelni, működését és megbetegedéseit jobban tanulmányozni, hogy a halálesetek csökkenjenek. Ezen szervnek egészséges állapotban való fontartására, sajnos, igen csekély figyelem fordítottatik.

Thompson E. Th. dr. Londonban, a híres szédülési kórspecialista post mortem kimutatja hogy a Brompton kórházban meghalt eskórosok 52 százaléka vesebajban szenvedett s kétségtelen, hogy ez volt alapoka az eskór-nak. Szintugy be van bizonyítva, hogy a szívbajok legnagyobb része vesebajból származik. Ezrével halnak meg naponkint az emberek, s okul minden képzeltető betegség említettik, holott valóban vesebaj az ok. A veséknek az a fontos feladatuk van, hogy a testből kiválásszák a mérges alkatrészeket, s mint ilyenek a test mérgeztávolító szerveinek nevezhetők. Ha ez a működés hiányos, a test okvetlenül megtelik rossz mérgezett vérrrel, mely keringésében a test minden részét érinti s egy vagy több szervet megront. Ehez járul még, hogy egyetlen egy szerv sines annyi betegségnek kitéve, egy sem oly fogékony betegségek iránt, mint a vese. Ezekből mindenki meg fog győződni, mily fontos dolog megőrizni a vesék egészséges állapotát, s időről-időre oly szerrel élni, mely azokat erősíti és egészséges működésüket biztosítja.

Sok orvosi tekintélynek valamint laikusoknak is általános véleménye, hogy Warner Safe Cure-je az igazi és egyetlen orvosság, mely ezt a kedvező befolyást gyakorolja a vesékre s ezeket, ha egyszer beteg állapotba jutnak, sikerrel gyógyítja. Egészséges vese egészséget jelent, e szervnek egészségtelen működése pedig betegséget és szenvedést.

Warner Safe Cure-je kapható a „Salvator“ gyógyszerárban Pozsonyban, Török József ur gyógyszerárában Budapesten s más ismertebb gyógyszerárakban.

Tanügyi Csarnok.

Kalászat

a nevelés-tanítás mezején kiváló tekintettel a tanulókor főbb hibáira.

(Első folytatás.)

Míthogy ugyis kelleltenél hamarabb érkezik el az idő, melyben nem szívesen fogadják a felserdült, ha hibáira figyelmeztetjük, használjon föl a gyermek kör-

nyezete minden alkalmat, hogy hibáinak káros voltáról, azok rátságáról őt meggyőzze. És valamint vannak, hogy úgy mondjuk, mintegy hajuknál fogva odaburcsozt általános érvényű erkölcsi predikációk, és soha sem tejesedő fenyegetések, amelyek teljesen elvesztik hatásukat: úgy vannak egyes különös esetekből kiinduló, üdvös életrajzokat magukban foglaló szelidebb ítések, melyek éppen azért, mert egyes sajnálatra méltó hibák szomorú következményeit ismertetik, soha sem hangzanak el eredménytelenül, sőt nem ritkán mély, maradandó nyomot hagynak hátra.

Midőn pedig az ember lelkére, bensejére ható képző, indító eszközök nem elegendők, helye van a büntetésnek is, mely rendszeren egyenes arányban áll a tanító tekintélyével; minél nagyobb emez, annál ritkább amaz; de azért mindig elhibázott dolog inkább feladni a tekintély egy részét, mintsem büntetéshez folyamodni. Vannak u. i. esetek, melyekben a büntetés elmaradhatlan, és nem ösztönözi a tanítót, ha azt állítja, hogy sohasem kellett büntetnie, sőt ki merjük mondani, ha sohasem használt büntető eszközt — rossz tanító. Csak hogy természetesen a büntetés sokféle.

A testi fenyték manap már ki van küszöbölve az iskolából; ez u. i. — mondják — a növendékekben még netán lappangó becsületérzést kőli és lealacsonyítja az ilyenmő büntetéshez folyamodót. Bármiként álljon is a dolog, annyi bizonyos, hogy a nevelés-tudomány foglalkozók a büntetések közé felveszik a testi fenytéket is, mint legutolsó menedéket. Sokszor csakugyan elég a gyermek kormányására: a nézés, a fej-biecentés, a szó; különösen akkor, ha a szülői szeretet az energikus szigorúsággal párosulva, eleve forgatta a kormány-pálcát. Hisz a szentírásban is olvassuk: „Aki fiától a vesszőt kiméli, nem szereti ezt; aki fiát szereti korán fenyték alá veszi.” (Péld. 13.24.) Mindenesetre idők jele, hogy napjainkban az ország legelső tanító-testülete többször tanácskozik a fegyelm-tartás megnehezültének okairól. A főváros 500 néptanítója — így olvasom a „Budapesti Hírlap” egyik számában — 130 szűkebb körben foglalkozik e kérdéssel s egyhangulag beismerik, hogy munkásságuk sikere legnagyobb részt az által van veszélyeztetve, hogy a gyermekekkel örökké hadi lábón kell állaniok. Nem nyulhatván semmi testi fenytékhez, a tanításra kiszabott idő nagy részét és testi erejüket fölemészti a fegyelmetlenséggel való folytonos küzdelem, ami lehetetlenné teszi a legjobb tanítót is az iskolában. Hol és miben rejlik az iskola fegyelm lazaságának oka? Bátran kimondjuk: nem az iskolában, hanem a nagyon korlátolt fegyelmi eszközökben, a családban, a társadalomban. Elenyésző az iskola nevelő hatása, ahol a nevelés helytelenségei már a bölcsönél kezdődnek és ragadják sokszor feltartóztatlanul az alig felserdült gyermeket — a gyilkos fegyver elé. A családi nevelésnek legszorosabb összhangzásban kellene állania az iskola nevelésével — És ha a jónevelésű fővárosi gyermek féken tartása is nehézséggel jár, mit szólunk azokról, kik a vidékről, a falvakról kerülnek a városi iskolákba? — Az bizonyos, hogy míg a gyermeket otthon a legesekélyebb vétekért is néhol jól elverik, az iskolában pedig a legnagyobb bűnért sem alkalmaznak testi fenytést, addig az iskolától nincs jogunk megvárni, hogy irányzó befolyással legyen a gyermek nevelésére. Azonban bármint a büntetés, a túlságos szigorúság éppen úgy kerülendő, mint a büntetés gyakori alkalmazása; ritkább büntetés hatásosabb.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— P. S. Nem hiába csütörtökre ígérte, de az ígért csütörtököt is mondott! — O. G. Elintéztém. — M. M. Csak a jövő szám utániban kerülhet az antiszabirózásra sor. Addig dolgozzék máson, de kérem a papírnak egyik oldalára írni, másikat üresen hagyni. — V. S. És az aratás?! — K. P. Jövő hóban csak ünnep lesz; mind talán csak kárba nem vesz? — Cs. Á. Meg ne feledkezzél 27-én a közp. pályaudvaron megjelenni!

Felelős szerkesztő: **Csorba Géza.**

Kiadó-laptulajdonos: **Feigl Gyula.**

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságot különösen betegségek esetében lehet megismerni és ez okból jönnek Richter kiadó intézetéhez a legszívesebben köszönőiratok „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a szerencsésen meggyógyultak hozánymutatott értesítései bizonyítják, a benne foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben húszeves tapasztalat eredményeit minden beteg részéről, bármilyen bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címét s címzete a levelező lapot Richter kiadó-intézetbe Lipszében. A megküldés ingyen történik.

Irodalom.

— A Singer és Wolfner könyvkiadó cég kiadásában megjelenő „Egytetemes Regénytár” egyik legújabb kötete Kazár Emil „A szivárvány” című elbeszélését tartalmazza. Ez elbeszélés újabb bizonyítéka annak, hogy Kazár, amennyire birtokában van a nyelv mesteri kezelésének és a jellemfestésnek, ép oly érdekesítően tud elbeszélni is. Megragadóan eseteli legújabb kötetében két szív küzdelmöt, mely — habár hön dobog is egymásért — egygyé

nem lehet ez életben soha: köztük áll ledönthetetlen válaszfalként a sötét multnak még setétebb árnya, szabadságharcz testben-lélekben megtört, megkínzott vértanujának egyetlen leánya sohasem nyújthatja kezét az ifjunak, a kinek atyja mondotta ki annak idején mint cs. kir. tábornok a kegyetlen és igazságtalan ítéletet, hogy „istennél a kegyelem!” — Ugyancsak most vettük e köz-kedveltségű vállalat IV. évf. 16. kötetét, mely Burnett Hodgson „A kis lord” című kitűnő regényét hozza Kárpáti János gondos fordításában. A regény hőse egy hét éves amerikai fiúcska, a ki váratlanul angol lorddá és Nagybritannia legfényesebb nevei és legdusabb uradalmi egyikének örökösévé lesz. Ez a kis emberke annyi szeretetreméltóságot fejt ki, jelleme oly szerencsés vegyüléke a mesterkéletlen gyermeg naivitásnak és az életkorát túlhaladó komolyságnak, hogy nemcsak egész környezete ragadja el, de kedvenczévé nőtte ki magát Anglia minden irodalomkedvelőjének és meg vagyunk felőle győződve, hogy hason érzelmekre tönd szert hazánk olvasó közönségének köreiben is. A megkapó jelenetekben gazdag kötet külsőleg is csinos kiállítású piros vászonkötésben jelent meg és bolti ára csak 50 kr, mint az „Egytetemes Regénytár” ezen kiválóan sikerült és nagy kedveltségnek örvendő vállalatnak minden egyes kötetéé.

Piaczi-árak

1889. évi július hó 13-áról.

Buza	100 kilo	7 frt. 50 krtól	8 frt. — kr-ig.
Rozs	"	6 " 30 "	6 " 50 "
Árpa	"	6 " — "	6 " 50 "
Kukoricza	"	5 " 80 "	6 " — "
Zab	"	6 " 40 "	— " — "

Buzaliszt I.	100 kilo	15 40	100 kilo burgonya	4 50
" II.	"	14 40	Marhahus . 1 kilo	— 48
Rozsliszt I.	"	13 70	Marha zsír	1 —
" II.	"	13 40	Disznóhús . "	— 56
Buzakorpa . "	"	8 75	" zsír . "	— 96
Rozs . "	"	5 —	Borjúhús . "	— 60
Köleskása . "	"	11 —	Birkahús . "	— 40
Dara . "	"	16 —	1 méteröl bükkfa	13 50
Árpa dara . "	"	8 —	" " dorong	10 —
Széna . "	"	2 80	" " tölgyfa	9 40
Szalma . "	"	1 70	" " dorong	7 60

HIRDETÉSEK.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta a főtisztelendő és kegyes „Benedek-rendü” szerzetesektől

Soulac-i apátság Girondóban.
Prior: **Dom Maguelonne.**
2 arany érem:
Brüsszel 1880 — London 1884
A legmagasabb kitüntetések.
Feltalál: **1373-ban** Pier. Boursaud
tatott: Prior által.
A főtisztelendő és kegyes „Benedek-rendü”-ek fog-elixirjének mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vízben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyítja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.
Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmüket ezen régi és hasznos készítményre felhívjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapítottat 1807-ben. **SEGUIN** Bordeaux 106 és 108,
Főügynök: Rue Croix de Sequey.
Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszerárú-kereskedésben, (drogue) kereskedésekben.

Radein

legtartalomdusabb natron-lithion-savanyuforrás.

Kipróbált gyógyszer **hugysavas diathesis** (köszvény, homokképződés) továbbá a **gyomor, huzserveszek** (vese, hólyag) betegségeinél, a **légosövek** idült **katarrhusa, haemorrhoidák** nemkülönben a **sárgaság** bajai ellen.

Dr. Garrud, Biswager, Cantini, Ure kísérletei bizonyították, hogy a **savanyú lithion** a **hugysavas** le-
rakódásokat leginkább képes feloldani a honnét származnak a **radeini** savanyúvíz nagy sikerei

Üdítő italként borral vagy gyümölcs-
nedvekkel és ezukorral
vegyítve általánosan ked-
velt a **radeini** víz.

Radein gyógyhely.
Savanyuforrás és vasfürdők főleg jó hatással közvényes bántalmaknál, huzservesbajok, vérszegénység, nőbetegségek és gyengeségi állapotokra stb.

Olcsó élelem és tartózkodás. Prospectust
(ingyen) a **radeini** gyógyhelyről és a savanyúvíz szétküldését illetőleg szivesen küld a **Direction des Curortes Radein** (Steiermark.)

Mostanában gyakran fordul elő azon vissza-
lézés, hogy egészen más
nemű kevesebb jó savanyú vizek
radeini gyantán hozatnak forgá-
lomba; figyelmeztetjük azért a t.
cz. közönséget hogy csupán azon
üvegek tartalmazzak **valódi radei-
nit** amelyeknek dugójában a „Ra-
dein” név bevéve van

Valódi Radeini savanyúvíz kapható:
Waisbecker Edénél
Köszegen.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.

Alkalmi vétel!

A „Gyöngyös” folyó mellett fekvő **fürdőhelyiség** az ugynevezett

„**Neubad**”

korcsmai, táncz- és kerti-helyiséggel, alkalmas lakással, tekepályával és több káposztással a fundus instruktussal együtt, vagy anélkül azonnal szabad kézből eladó.

Bővebbet a tulajdonos

Schwarzbach József.

Gyors és biztos segítség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életmedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógy-füvekből a leggondosabban van készítő s különösen minden emésztési bajok, gyomorgöres, étvágyhiány, savanyúság, fejfájás, vértúlulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalszam egy bebizonyult, megbízható házi-szerzévé lett a népnek. Ára egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bármiknek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Védjegy.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalszam” minden üvegcskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalszama a „fekete sashoz” címzett gyógyszerárúból, FRAGNER B. Praga 205—III.” német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles feleln pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszerárú a „fekete sashoz” Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, király-utca 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszerárúban a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárúban van raktár ezen életbalszamból.

Ugyanott kapható.

„prágai általános házi-kenőcs”,

több ezer hányilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvárnál, körömgöyknél, az ugynevezett körömférgőknél, ekzemágyedések-nél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, ekzemágyedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gyuladás mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiéretti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben

Óvás! Miatán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetünk, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítő, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.